

Billund Kommune

REGULATIV FOR GRINDSTED ENGSØ MED TILHØRENDE KANALER.

FORORD

Grindsted Eng sø er en bynær sø med store interesse fra borgernes side om, at udnytte søen til forskellige rekreative formål. På baggrund heraf er der behov for, at regulere adfærden og udnyttelsen af søen. Årsagen hertil er dels søens miljøtilstand og dels de særlige problemer, der er eller kan være i forhold til sømiljøets indhold af miljøfremmede stoffer.

Adgangen til og forvaltningen af søen sker grundlæggende i overensstemmelse med vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.

I det følgende er der givet forslag til regulering af adgangen til og den rekreative udnyttelse af søen. Årsagen hertil er at mindske de negative effekter på søens natur- og miljøtilstand og minimere risikoen for negative effekter på brugerne som følge af søens belastning med miljøfremmede stoffer.

Dette regulativ danner derfor retsgrundlaget for administrationen af Grindsted Eng sø i Billund Kommune.

Regulativet indeholder bestemmelser om søen med tilhørende kanalers vedligeholdelse, myndighedens forpligtelser og borgernes rettigheder ved søen.

Som bilag til regulativet er lavet en redegørelse, der nærmere beskriver baggrunden for regulativet.

Der kan siden dette regulativs vedtagelse være vedtaget mindre ændringer eller tilføjelser. Forespørgsler herom, samt øvrige spørgsmål vedrørende regulativet, kan rettes til:

Billund Kommune
Teknik og Miljø forvaltning
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted
Tlf. 79 72 72 00

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	4
1.1	Betegnelse af søen med tilhørende kanaler	5
1.2	Søens morfometri	6
1.3	Vandbalance	6
1.4	Målsætning	7
1.5	Miljømålsloven og Vandrammedirektivet	7
2	ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	8
2.1	Almene bestemmelser	8
2.2	Lystfiskeri	8
2.2.1	Omsætning af fisk fra søen	8
2.2.2	Konsum af fisk fra søen	9
2.3	Badning	9
2.4	Hunde	9
2.5	Sejlads	9
2.6	Wind Surfing, vandcykling og lignende	9
2.7	Øerne i søen	9
3	VEDLIGEHOLDELSE	10
4	BESTEMMELSER OM TILSYN OG REVISION	12
4.1	Tilsyn	12
4.2	Revision	12
5	STRAFFEBESTEMMELSER OG IKRAFTTRÆDEN	12
5.1	Straffebestemmelser	12
5.2	Ikrafttræden	12

BILAGSFORTEGNELSE

1	Plankort	1:4.000
2	Redegørelse med div. bilag	

1 GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Regulativerne er udarbejdet på grundlag af lov nr. 407 af 21. april 2007 og bekendtgørelse nr. 1437 af 11. december 2007.

De tidligere truffne afgørelser og bestemmelser er følgende:

Etableringen af Grindsted Engsø og den senere tilledning af spildevand fra det tidligere Grindstedværkets (nu Danisco) "blå system" blev godkendt af Landvæsenskommissionen for Ribe Amtskommune.

Landvæsenskommissionen afsagde følgende kendelser vedrørende søen:

- Kendelse af 21. september 1971 (Ldvk. sag nr. 1130)
- Kendelse af 28. november 1973 (Ldvk. sag nr. 67/73)
- Kendelse af 24. marts 1976 (Ldvk. sag nr. 51/75)

Landvæsenskommissionen godkendte, at Grindsted Engsø fungerede som offentligt renseanlæg for spildevand fra "det blå system" fra det tidligere Grindstedværket. Landvæsenskommissionen betragtede søanlægget som en fortløbende og ikke tidsbegrænset forsøgsordning.

Den 16. februar 1982 blev der indgået overenskomst mellem Danisco og tidligere Grindsted Kommune om reduktion af udledningen af organisk stof til søen.

I Grindsted Kommunes "Spildevandsplan 1988 - 1996", godkendt i efteråret 1990, blev det fastlagt, at søens funktion som renseanlæg skulle afvikles. Søen skulle herefter udelukkende anvendes til rekreative formål og som natur oplevelser for byens borgere. Spildevandsplanen blev godkendt af Ribe Amtsråd den 18. september 1991.

Efter ønske fra den daværende Grindsted Kommune blev Grindsted Engsø i 1991 optaget i det daværende Ribe Amts Regionplan og indgik som sådan i det tidligere amts recipientkvalitetsplanlægning.

Søen har siden 1991 været målsat "B" svarende til at søen skal have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv". Denne målsætningen var ikke opfyldt i perioden før restaureringen blev påbegyndt i 2003.

Tilledningen til søen af spildevand fra "det blå system" blev afviklet i januar 1997.

Der er gennemført restaurering af søen i perioden fra 2003 til 2007 ved biomanipulation.

Der har ikke tidligere været udarbejdet regulativ for Grindsted Engsø med tilhørende kanaler.

1.1 Betegnelse af søen med tilhørende kanaler

Regulativet omfatter Grindsted Eng sø med tilhørende kanaler og grundlaget for regulativet er rapporten "Grindsted Eng sø – Miljøtilstand og fremtidsmuligheder", april 2008, udarbejdet af Orbicon A/S for Billund Kommune.

Søen og kanalerne er en del af Grindsted Å / Varde Å systemet, der afvander til Vadehavet.

Søens beliggenhed fremgår af bilag 1. Med hensyn til søens beliggenhed i UTM - zone koordinater fremgår disse af nedenstående tabel.

Østende (Fødekanalen / åvandsindtaget)	E = 495.557 m	N = 6.178.592 m
Vestende (Udløb i Grindsted Å)	E = 492.422 m	N = 6.179.408 m

Tabel 1.1.1 UTM koordinater (Zone 32)

Regulativet omfatter udover selve søen følgende:

Fødekanalen: Tilløbsvandet strømmer i en ca. 950 m lang fødekanal langs Grindsted Å, til søens østlige ende ved Bådkanalen. Kanalen modtager vand via dræn og overfladevand fra Grindsted Å og har sit udløb i Bådkanalen ved Roklubben.

Bådkanalen: I forlængelse af Fødekanalen er anlagt en 15 meter bred og ca. 1,15 km lang kanal fra Vestre Boulevard mod vest til søen.

Sydkanalen: Fra Bådkanalen er der anlagt en 300 m lang sydgående forgrening som ender blindt i et boligområde Sydtoften.

Afløbskanalen: Afløbet fra søen findes i dennes vestende med afløbskote 34,50 m DNN, hvorfra vandet via et overløbsbygværk ledes gennem en ca. 250 m lang kanal langs Morsbøl Skolevej til endnu et overløbsbygværk og derfra videre ud i Grindsted Å.

Øerne i søen: I selv søen findes der en ø i den østlige ende og 4 stk. i den sydvestlige ende.

1.2 Søens morfometri

Grindsted Eng sø har et areal på ca. 30 ha, er lavvandet med en største dybde på ca. 2,25 m og en middeldybde på 1,55. I det tidligere åleje er største dybde 4 m. Søen har en stor gennemstrømning, hvilket resulterer i en hydraulisk middelopholdstid på ca. 39 dage (i 2002), tabel 1.2.1.

Areal	30,4 ha
Største dybde	2,25 m
Største dybde i tidligere åløb	4 m
Middeldybde	1,55 m
Volumen	465.000 m ³
Hydraulisk middelopholdstid	39 dage

Tabel 1.2.1. Morfometriske data for Grindsted Eng sø, baseret på opmåling i 1986. Arealet er opmålt fra flyfoto i 2000.

Vandtilførsel:

Den nuværende vandtilførsel er etableret i 1998 som en del af restaureringsstrategien for søen.

Grindsted Eng sø tilføres i dag en blanding af filtreret og ufiltreret åvand fra Grindsted Å. Tilførslen sker ved et kombineret åvandsindtag og filteranlæg placeret nord for rådhuset i Grindsted. Vandtilførslen er stabiliseret ved hjælp af et stigbord, hvorfor søen kun modtager en lille del af Grindsted Å's vandføring, næsten uafhængig af størrelsen af denne.

Hertil kommer grundvandsindsivningen fra et højtliggende grundvandsmagasin syd for søen.

Udsivning:

Der forsvinder en væsentlig vandmængde ved udsivning gennem diger og bund i søens vestlige ende mod Grindsted Å.

1.3 Vandbalance

Vandbalancen er opstillet i 2002.

I 2002 blev vandtilførslen til søen efter omlægningen i 1997-98 opgjort til 89 l/s i gennemsnit med den største tilførsel i efteråret. Vandføringen i afløbet var gennemsnitlig 70 l/s.

Fra søens sydside sker der en indsivning af grundvand i størrelsen 30-40 l/s. Fra søens nordside er der derimod en betydelig udsivning af søvand gennem de diger, der adskiller det højere liggende søvandspejl fra Grindsted Å.

Udsivningen overstiger i sommerhalvåret indsivningen, hvorved vandføringen i afløbet reduceres.

Vandets opholdstid i søen er opgjort til ca. 39 dage.

1.4 Målsætning

Efter ønske fra den daværende Grindsted Kommune blev Grindsted Engso i 1991 optaget i Regionplanen for Ribe Amt med målsætningen "B-naturligt og alsidigt dyre- og planteliv", og denne målsætning er fortsat gældende for søen.

B-målsætningen er basismålsætningen for søer, hvor spildevandstilførsel og andre kulturbetingede påvirkninger ikke eller kun svagt påvirker det naturlige og alsidige dyre- og planteliv i forhold til basistilstanden.

For Grindsted Engso betyder det blandt andet, at der i sommerperioden juni-august skal være en sigtdybde som er større end 1,5 m og en fosforkoncentration som er mindre end 0,075 mg P/l.

B-målsætningen var i 2006 opfyldt med hensyn til såvel sigtdybden som fosforkoncentrationen, og med hensyn til såvel undervandsvegetationen som fiskefaunaen. Før restaureringen i 2003 var målsætningen ikke opfyldt.

Selvom fiskefaunaen således opfylder målsætningen for så vidt angår artssammensætningen og bestandsstrukturen, så vurderes det forhøjede indhold af kviksølv i fiskene at være i modstrid med målsætningen.

Det samme gælder grundlæggende sedimentets forhøjede indhold af tungmetaller.

1.5 Miljømålsloven og Vandrammedirektivet

I henhold til Miljømålsloven er amternes regionplaner efter amternes nedlæggelse blevet ophøjet til et Landsplandirektiv, der vil være gældende indtil de nye vand- og naturplaner bliver vedtaget.

Forvaltningsgrundlaget for søen er på nuværende tidspunkt en B-målsætningen. Dette betyder, at sommersigtdybden skal være mindst 1,5 meter og at sommermiddelkoncentration af Total-fosfor maksimalt må være 0,075 mg/l, for at opretholde målopfølgelsen.

2 ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

2.1 Almene bestemmelser

Ved opstemningerne skal der i henhold til Fiskeriministeriets bekendtgørelse nr. 1018 af 12/12/2002, af brugeren være anbragt ålepas i perioden 1. april til 31. oktober.

Hvis arealerne som grænser op til søen med tilhørende kanaler, anvendes til græsning for løsgående husdyr, skal der opsættes forsvarligt trådhegn eller lignende langs med og mindst 2 meter fra søens/kanalens øverste kant, ifølge vandløbslovens § 29,

Nedlægning af rørledninger, kabler m.v. under søen med tilhørende kanaler kræver Byrådets tilladelse.

2.2 Lystfiskeri

Det er tilladt at lystfiske i Grindsted Engsø for alle med gyldigt lystfiskertegn og med et særligt "Engsøkort". Fiskeri må kun ske med stang og snøre. Alle former for agn er tilladt, men forfodring er **ikke** tilladt.

Billund Kommune kan som lodsejer overdrage den praktiske administration og håndhævelse af lystfiskertegn og de særlige "Engsøkort" til Grindsted Sportsfiskerforening eller anden tilsvarende forening.

Fiskeri fra bredden må kun ske fra afmærkede pladser. Færdsel i søens bredzone uden for de afmærkede pladser er **ikke** tilladt.

Fiskeri fra båd er tilladt, men kun med stang og snøre, jf. ovenstående. Isætning af både må kun finde sted fra slæbestedet ved sejlkлубben i den sydvestlige ende af søen. Landgang må kun finde sted fra etablerede broer og ved sejlkлубben.

I forbindelse med udøvelse af lystfiskeri fra bredden såvel som fra båd, skal der tages hensyn til det vilde dyreliv, især i fuglenes yngleperiode, og der skal tages hensyn til andre brugere af søen og dens omgivelser.

Henkastning af affald, kroge og liner m.v. er forbudt. Affald af enhver art skal placeres i de dertil opsatte affaldsbeholdere.

2.2.1 Omsætning af fisk fra søen

Grindsted Engsø er belastet med tungmetaller, især kviksølv. Det er derfor forbudt at omsætte (sælge eller bortforære) fisk, der er fanget i Grindsted Engsø jf. Bekendtgørelse nr. 759 af 04/11 1986 – Bekendtgørelse om forbud mod afsætning m.m. af fisk fanget i Grindsted og Varde åer m.v.

2.2.2 Konsum af fisk fra søen

Søens belastning med kviksølv gør, at indholdet af kviksølv især i store fisk kan overstige sundhedsmyndighedernes grænseværdier. Fisk fanget til eget forbrug bør derfor kun konsumeres i begrænset mængde, og konsum af de største individer af gedde og aborre bør helt undgås.

Billund Kommune har herudover som lodsejer bestemt, at store gedder (> 3,0 kg.) samt skaller og brasener, der opfiskes fra søen, skal destrueres, samt at øvrige fisk, der opfiskes, skal genudsættes i søen

2.3 Badning

Badning er ikke tilladt.

2.4 Hunde

Hunde skal altid føres i snor. Det er ikke tilladt for hunde at svømme eller bade i søen.

Færdsel med hunde skal, uagtet at de føres i snor, til enhver tid ske under hensyntagen til det vilde dyreliv. Særlige hensyn skal tages i fuglenes yngleperiode.

2.5 Sejlads

Sejlads med ikke-motordrevne både er tilladt. Isætning af både må kun finde sted fra slæbestedet ved sejlkлубben i den sydvestlige ende af søen. Landgang må kun finde sted ved etablerede broer og ved sejlkлубben.

Motordrevne både må benyttes i forbindelse med prøvetagning, øvelser og lignende, men kun efter særskilt tilladelse af Billund Kommune.

Enhver form for sejlads skal ske under størst mulig hensyntagen til søens natur og miljø og til andre brugere af søen. I fuglenes yngleperiode fra 1. marts til 15. juni skal der tages særlige hensyn.

2.6 Wind Surfing, vandcykling og lignende

Wind Surfing, sejlads med vandcykler og lignende aktiviteter er ikke tilladt.

2.7 Øerne i søen

Samtlige øer i Grindsted Engsø er fredet af hensyn til fugle- og dyrelivet. Dette betyder at al landgang på øerne er forbudt.

3 VEDLIGEHOELDELSE

1 Vedligeholdelse af Grindsted Eng sø, Fødekanalen, Bådkanalen, Sydkanalen og Afløbskanalen påhviler Byrådet i Billund Kommune.

2 Vedligeholdelse af broer og stemmeværker samt øvrige bygværker påhviler tillige Billund Kommune.

3 Vedligeholdelse:
Byrådet har med udgangspunkt i Ribe Amts "Regionplan 2016" besluttet, at vedligeholdelsen af Grindsted Eng sø med tilhørende kanaler er følgende:

Fødekanalen:

Der foretages grødeskæring 1 gang årligt i perioden fra 1. juli til 30. oktober.

Grøden skæres i en bredde på mellem 0,3 og 0,5 m, der efterlades grøde i øer og langs siderne. Grøden skal opsamles.

Der foretages ikke beskæring af sider og vandløbskanten.

Sandfanget i fødekanalens udløb renses efter behov.

Bådkanalen:

Bådkanalen vil fremover ikke blive vedligeholdt

Bevoksningen på sydsiden vil blive enkeltstående træer. På nordsiden vil kantbevoksningen fremover blive begrænset til urter og små buske med en max. højde på ca. 1,0 m. Herudover vil der, hvis det viser sig nødvendigt blive foretaget beskæring af grene som vokser ud i kanalen.

Sydkanalen:

Sydkanalen vedligeholdes fra bunden af kanalen ved Sydtoften til bro nær Bådkanalen, i alt ca. 275 m.

Der skæres grøde 1 gang årligt i perioden fra 1. juli til 1. september.

Grøden skæres hvor der er kantbelægning mod kanalbyen i stort set hele bredden, mens den på den øvrige strækning kun skæres i ca. 2 meters bredde.

Grøden skal opsamles inden udløb i Bådkanalen.

Der foretages kun kantbeskæring ved Sydtoften svarende til den bredde del, mens der på den øvrige strækning ikke foretages beskæring af sider og vandløbskanten.

Der vil således opstå en kantbevoksning med mindre buske og træer. Der skal mellem buske og træer være frit udsyn.

Søen:

Der foretages ingen grødeskæring eller kantbeskæring af søen.

Øerne i søen:

Der vil fremover ikke blive foretaget udtynding eller beskæring af vegetationen på samtlige øer i søen, af hensyn til dyre- og fuglelivet.

Bådebroer og fiskepladser:

Samtlige broer/fiskepladser gennemgås en gang årligt i april, Hvis gennemgangen viser, at der skal foretages reparationer, vil en vurdering ligge til grund for om reparationen gennemføres omgående eller senere.

Afløbskanalen:

Fra udløb af søen til opstemningen lige før udløbet i Grindsted Å, i alt ca. 225 m.

Der skæres normalt ikke grøde i afløbskanalen. Der kan foretages selektiv beskæring, hvis det findes nødvendigt. Hvis der skæres grøden skal dette opsamles inden udløb i Grindsted Å.

Der foretages ikke beskæring af sider og vandløbskanten.

- 5 Billund Byråd afgør, om vedligeholdelse skal udføres i entreprise eller ved egen foranstaltning.
- 6 Natur og Miljøafdelingen sørger for vedligeholdelse på Billund Byråds Teknik og Miljøudvalgs vegne.
- 7 Sker der erosion til væsentlig skade for bygværker o.l. kan Natur og Miljøafdelingen foretage skråningssikring, hele året.

4 BESTEMMELSER OM TILSYN OG REVISION

4.1 Tilsyn

Tilsynet med Grindsted Eng sø påhviler vandløbsmyndigheden i Billund Kommune og udføres af Natur og Miljøafdelingen.

4.2 Revision

“Regulativet for Grindsted Eng sø” skal revideres senest den 1. januar 2023.

5 STRAFFEBESTEMMELSER OG IKRAFTTRÆDEN

5.1 Straffebestemmelser

Overtrædelse af "Regulativ for Grindsted Eng sø med tilhørende kanaler" straffes i henhold til Vandløbslovens § 85.

5.2 Ikrafttræden

Regulativet har været i høring fra den 9. september 2008 til den 4. november 2008.

Der er modtaget 2 indsigelser / ændringsforslag til Regulativet. Indsigelserne er behandlet på Teknik og Miljøudvalgsmødet den 7. april 2009.

Indsigelserne vil blive behandlet hver for sig.

Grindsted Sejlklub indsigelse til pkt. 2.6 og 3.3:

Pkt. 2.6 Wind Surfing, vandcykler og lignende er ikke tilladt.

Forslag: Tilladt i forbindelse med øvelser og lignende og kun efter særlig tilladelse af Billund Kommune.

Forslaget er **ikke** efterkommet. Årsagen er, at brætsejlere falder i vandet, hvilket kan sammenlignes med badning. Vandkvaliteten i søen er "ikke" godkendt til badning.

Teknik og Miljøudvalget har på mødet i maj 2008 vedtaget, at der i perioden 2009 og 2010 skal foretages undersøgelser af badevandskvaliteten i søen, med henblik på om der kan åbnes op for badning.

Spørgsmålet omkring brætsejlsads kan derfor først tages op igen når badevandundersøgelserne foreligger i vinteren 2010 / 2011.

Pkt. 3.3 Vedr. Vedligeholdelse af øerne i søen vil ikke blive gennemført af hensyn til søens dyr og fugle. Hertil kommer at al landgang på øerne ligeledes er forbudt.

Forslag: At der må foretages udtynding og beskæring af buske og træer på øerne i vestenden af søen udenfor fuglenes yngleperiode.

Forslaget er **ikke** efterkommet. Årsagen er, at aktiviteterne på og omkring søen er stærkt stigende med udbygningen af beboelsesområder på både nord og sydsiden af søen. Den øgede aktivitet betyder, at hvis dyr og fugle skal have muligheder for at finde fred og ro er dette kun muligheder på øerne. Hvorfor disse skal henligge uberørt.

I Rapporten for Engsøen i maj 2008 fremgår det at det alsidige dyre - og planteliv som er forudsætningen for målopfyldelsen af søen kan være truet på grund af øgede aktiviteter i og omkring søen.

Grindsted Roklub:

Indsigelse drejer sig om, at der i udkast til regulativet er lagt op at der kun vil blive foretaget grødeskæringen på de først 335 m af bådkanalen fra Roklubben. Roklubben ønsker at grødeskæring fortsættes til Sønder Ringvej.

Billund Kommune har i foråret 2009 foretaget en undersøgelse af grødesammensætningen i Bådkanalen og den østlige ende af søen, udarbejdet af Orbicon, Bjarne Moeslund. Undersøgelsen viser, at Vandrøllike er totalt dominerende.

Da vandrøllike ikke er rodfæstet og samtidig er meget sprød, hvorfor den nemt knækker, er fjernelse meget vanskelig, næsten umulig. Samtidig skyder evt. afknækkede del af plante hurtig en ny plante.

På den baggrund har Teknik og Miljøudvalgsmødet den 7. april 2009 vedtaget at stoppe al grødeskæringen i Bådkanalen indtil videre, i håb om at Vandrølliken vil forsvinde (kollapse) og at der vil blive en mere alsidig sammensætning af vandplanter i både Bådkanalen og den østlige ende af søen.

Billund Byråds Teknik og Miljøudvalg er af Billund Byråd bemyndiget som vandløbsmyndighed for Grindsted Engsø med tilhørende kanaler.

"Regulativ for Grindsted Engsø med tilhørende kanaler" er vedtaget af Billund Byråds Teknik og Miljøudvalg på mødet den 5. maj 2009.

Regulativet træder i kraft fra datoen for vedtagelsens offentliggørelse.

Billund Byråds Teknik og Miljøudvalg
den / 2009

Inger Donslund
Udvalgsformand

Jens Dicksen Jensen
Direktør for Teknik
og Miljø